

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ostravě rozhodl samosoudkyní JUDr. Zorou Šmolkovou ve věci

žalobkyně: J. G.

proti
žalované: Česká správa sociálního zabezpečení
sídlem Křížová 1292/25, 150 00 Praha 5

o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 14. 3. 2024, ve věci invalidního důchodu

takto:

- I. Žaloba se **zamítá**.
- II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

1. Žalovaná svým rozhodnutím ze dne 6. 11. 2023, č. j. X (dále „prvostupňové rozhodnutí“), odňala žalobkyni ode dne 24. 10. 2023 invalidní důchod, neboť podle posudku ČSSZ pro Prahu a střední Čechy ze dne 6. 9. 2023 již není invalidní. Dle řečeného posudku poklesla žalobkyni z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu její pracovní neschopnost pouze o 30 %. Žalobkyně proti rozhodnutí žalované podala námitky. O těchto námitkách rozhodla žalovaná rozhodnutím ze dne 14. 3. 2024, č. j. X (dále „napadené rozhodnutí“), a to tak, že námitky zamítla a prvostupňové rozhodnutí potvrdila. Proti napadenému rozhodnutí podala žalobkyně žalobu.

Shrnutí žaloby a žalobních bodů

2. Žalobkyně v žalobě uvedla, že s napadeným rozhodnutím nesouhlasí. Podle žalobkyně posudkový lékař učinil závěr o tom, že žalobkyně již není invalidní bez toho, aniž by podrobněji zkoumal její zdravotní stav. Vytkla, že na jednání nebyla přizvána, a proto si posudkový lékař nemohl učinit odpovídající představu o jejím zdravotním stavu. Posudkový lékař nezhodnotil celkovou výkonnost, pohyblivost a schopnost vykonávat denní aktivity uvedené v kap. XIII, oddílu E, položce 1b přílohy k vyhlášce č. 359/2009 Sb. (dále „vyhláška“). Z lékařské dokumentace vyplývá, že žalobkyně trpí postižením uvedeným právě v položce 1b zmíněné vyhlášky – chronický bolestivý páteřní syndrom polytopní, s poruchou statodynamiky páteře. K tomu žalobkyně doplnila, že je omezena v denních aktivitách a pracovní schopnost je schopna vykonávat pouze omezeně. Poukázala na další postižení – pokročilou rizartrózu III. stupně palců obou rukou. K žalobě přiložila nové lékařské zprávy, které v době řízení před žalovanou neměla k dispozici.
3. Dále posudkovému lékaři vytkla, že nevzal v potaz zhoršující se zdravotní stav oproti stavu v roce 2018. Připomněla, že od prosince 2022 žádala o zvýšení stupně invalidity na II. stupeň. Když žádala o zvýšení v červnu 2023, žádost jí byla zamítnuta, a v důsledku podaných námitek jí nakonec byl invalidní důchod zcela odebrán. V srpnu 2023 pak přešla na zkrácený úvazek (20 h týdně), pracuje jako administrativní pracovník. Odebráním invalidního důchodu však přijde o práci.
4. Z uvedených důvodů navrhla napadené rozhodnutí zrušit.

Stanovisko žalované

5. Žalovaná ve svém vyjádření uvedla, že považuje napadené rozhodnutí za přesvědčivé, reflektující dostupné odborné zprávy. Připomněla, že klíčové pro rozhodnutí jsou výhradně doložené deficity. S ohledem na žalobní námitky navrhla důkaz posudkem posudkové komise MPSV a žalobu jako nedůvodnou zamítnout.

Ústní jednání

6. Při jednání, které krajský soud ve věci nařídil, žalobkyně namítala způsob, jakým s ní jednala posudková komise. Od první chvíle cítila, že je rozhodnuto. Ze strany posudkové komise jí bylo řečeno, že nebude mít tolik zdravotních problémů, pokud zhubne. Žalobkyně připustila, že by ráda zhubla, nicméně je to komplikované, např. i s ohledem na kortikoidní injekce, které dostává. Snaží se docházet na jógu, ale větší zátěž nezvládá. U jednání posudkové komise byla vyšetřena neurologem, ten však k věci nic neřekl, hovořila pouze předsedkyně komise. Dále poukázala na to, že se čtyři posudkoví lékaři sice shodli na tom, že k navýšení není důvod, avšak vždy setrvali na prvním stupni invalidity. Až v posledním řízení o námitkách posudková lékařka řekla, že se všichni spletli. S tímto žalobkyně nesouhlasí a nerozumí tomu. K obsahu posudku posudkové komise, který soud nechal vypracovat (k tomu níže) žalobkyně uvedla, že se posudkoví lékaři vyjádřili ke všem postižením a lékařským zprávám, které předložila. Nesouhlasila však s jejich posouzením.
7. Žalovaná setrvala na svém stanovisku, pouze poukázala na patrný omyl posudku, ve kterém posudková komise podřadila postižení žalobkyně pod kapitolu XV., oddíl E, položka 1b, tento oddíl však kapitola XV. nemá.

Posouzení soudem

Shodu s prvopisem potvrzuje I.Ch.

8. Soud zjistil, že žalobu lze věcně projednat. Přezkoumal tedy napadené rozhodnutí v souladu s § 75 odst. 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (s. ř. s.), v mezích žalobních bodů a vycházel ze skutkového a právního stavu v době rozhodování žalované (§ 75 odst. 1 s. ř. s.). Dospěl k závěru, že žaloba není důvodná.
9. Z připojeného posudkového spisu žalobkyně krajský soud zjistil k osobě žalobkyně, že vystudovala SOU technických směrů. Dříve jako elektromechanička, krupíerka, prodavačka či administrativní pracovnice.
10. Krajský soud dále zjistil, že žalobkyně byla od dubna roku 2018 shledána invalidní v I. stupni. Rozhodující příčinou jejího dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu bylo zdravotní postižení uvedené v kapitole XIII., odd. E, položce 1c přílohy k vyhlášce s procentní mírou poklesu pracovní schopnosti 35 %.
11. V roce 2023 žalobkyně požádala o zvýšení stupně invalidity. Posudkový lékař OSSZ Frýdek-Místek však setrval na dřívějším posudkovém hodnocení. Jako rozhodující příčinu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu stanovil chronický levostranný LIS s poruchou dynamiky bederní páteře a intolerancí statické zátěže, iritace kořenů L4, více vlevo, tedy postižení uvedené v kapitole XIII., odd. E, položce 1c přílohy k vyhlášce s procentní mírou poklesu pracovní schopnosti 35 %. Proti tehdejšímu závěru žalované podala žalobkyně námitky, v řízení o nich byl její zdravotní stav posouzen posudkovým lékařem žalované. Ten dospěl k závěru, že žalobkyně není od 6. 9. 2023 invalidní, neboť míra poklesu pracovních schopností činí celkově pouze 30 %. Za rozhodující příčinu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu posudkový lékař stanovil jako chronický bolestivý páteřní syndrom polytopní, s poruchou statodynamiky páteře, s oslabeným svalovým korzetem bederní páteře v terénu neléčené obezity III. stupně, tj. postižení uvedené v kapitole XIII., odd. E, položce 1b přílohy k vyhlášce. Postižení žalobkyně hodnotil jako lehké funkční postižení s tím, že dřívější posouzení byla nadhodnocena. Námitky žalobkyně tak byly zamítnuty.
12. S ohledem na závěr posudkového lékaře žalované nicméně žalovaná následně rozhodla prvostupňovým rozhodnutím o tom, že žalobkyni se odnímá od 24. 10. 2023 invalidní důchod.
13. V řízení o námitkách si žalovaná vyžádala další posudek. V posudku ze dne 22. 2. 2024 posudkový lékař Institutu posuzování zdravotního stavu potvrdil posudkový závěr tak, že v případě žalobkyně se jedná o dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav, nicméně s ním není spojena invalidita. Rozhodující příčinou jejího dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu bylo potvrzeno postižení uvedené v kapitole XIII., odd. E, položce 1b přílohy k vyhlášce, s mírou poklesu pracovní schopnosti 20 %. Tu posudkový lékař stanovil při horní hranici s ohledem na rhizartrozu a dále navýšil podle § 3 vyhlášky pro další zdravotní obtíže, zejména neléčenou obezitu. Kritéria pro vyšší hodnocení poklesu pracovní schopnosti podle posudkového lékaře nebyla splněna. Žalovaná proto rozhodla napadeným rozhodnutím.
14. S ohledem na žalobní námitky nechal krajský soud v řízení zpracovat posudek posudkovou komisí Ministerstva práce a sociálních věcí. V **posudku ze dne 8. 8. 2024 se posudková komise v Ostravě** ztotožnila se závěry posudkového lékaře Institutu pro posuzování zdravotního stavu, co se týká rozhodující příčiny zdravotního stavu žalobkyně a jejího zařazení podle citované vyhlášky. I podle názoru posudkové komise je v případě žalobkyně rozhodující příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu vleklý

bolestivý syndrom bederní páteře vznikající při degenerativních změnách, bez známek útlaku a poškození nervových struktur, tj. postižení zařazené v kapitole XIII., odd. E, položce **1b** přílohy k vyhlášce (pozn. soudu - byť v posudku je chybně uvedena kap. XV., ta však nezahrnuje oddíl E). Ztotožnila se rovněž se stanovenou mírou poklesu pracovní schopnosti 20 %, dále navýšenou o 10 % z důvodu přidružených nemocí. Celkově tedy 30 %. Posudková komise doplnila, že se jedná o lehké funkční postižení, aby se jednalo o postižení podle položky 1c, muselo by se jednat o závažné postižení dvou a více úseků páteře se závažnou poruchou statiky a dynamiky páteře, insufiencí svalového korzetu, s často recidivujícími projevy kořenového dráždění, s funkčně významným neurologickým nálezem, s prokázaným poškozením nervu. Z hlediska pracovní rekondace posudková komise uvedla, že žalobkyně není schopna práce fyzicky náročné, ve vynucených pracovních polohách, se zvedáním a přenášením těžkých břemen, v nepříznivých klimatických podmínkách, s přetěžováním rukou, v riziku vibrací a v prostředí nadměrně dráždicím dýchací cesty. Je však schopna práce fyzicky méně náročné s uvedenými omezeními a možností střídat polohy. Své kvalifikace a praxe, a to včetně administrativních činností, je schopna využít např. ve výdejnách náradí a náhradních dílů, jako prodavačka lehkého zboží apod. To vše k nezkráceném pracovním úvazku, bez nebezpečí zhoršení stavu výkonem zaměstnání.

15. Rozhodnutí správního orgánu o nároku na invalidní důchod je závislé především na odborném lékařském posouzení. Podle § 8 odst. 9 zákona č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení (dále jen „zákon o OPSZ“), zdravotní stav a pracovní schopnost občanů pro účely námitkového řízení posuzuje žalovaná. Pro účely soudního přezkumu zdravotní stav pak posuzuje ministerstvo práce a sociálních věcí (dále též „MPSV“); za tím účelem MPSV zřizuje jako své orgány posudkové komise (§ 4 odst. 2 zákona o OPSZ). Soud ovšem nezkontroluje věcnou správnost posudků, neboť k tomu nemá potřebné odborné znalosti. Posudek posudkové komise MPSV soud hodnotí jako každý jiný důkaz podle zásad upravených v § 77 odst. 2 s. ř. s., avšak s ohledem na mimořádný význam v tomto řízení bývá tento posudek rozhodujícím důkazem. A to za předpokladu, že z hlediska své celistvosti a přesvědčivosti nevzbuzuje žádných pochybností, a nejsou-li tu ani žádné jiné skutečnosti nebo důkazy, které by správnost posudku zpochybnily. Posudková komise se musí vypořádat se všemi rozhodujícími skutečnostmi, především s těmi, které posuzovaný namítá. Posudkové závěry musí náležitě odůvodnit. Jelikož žalovaná rozhoduje o nároku na invalidní důchod, příp. o změně tohoto nároku či jeho odnětí v dvouinstančním řízení, její rozhodnutí v námitkovém řízení musí být jasné, srozumitelné a úplné (viz např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 7. 9. 2011, č. j. 6 Ads 99/2011-43).
16. Náležitosti posudku upravuje § 7 vyhlášky. Posudek o invaliditě musí obsahovat mimo formálních náležitostí rovněž 1) účel posouzení, 2) datum posouzení zdravotního stavu a pracovní schopnosti pojištěnce, 3) výčet rozhodujících podkladů o zdravotním stavu pojištěnce, z nichž orgán sociálního zabezpečení vycházel při posouzení zdravotního stavu a pracovní schopnosti pojištěnce, 4) skutková zjištění, ke kterým orgán sociálního zabezpečení dospěl při posuzování zdravotního stavu a pracovní schopnosti pojištěnce, 5) výsledek posouzení zdravotního stavu a míru poklesu pracovní schopnosti se stanovením, zda se jedná o dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav, 6) procentní míru poklesu pracovní schopnosti, 7) stupeň invalidity, 8) den vzniku invalidity, resp. den změny stupně invalidity nebo den zániku invalidity, 9) odůvodnění výsledku posouzení zdravotního stavu a míry poklesu pracovní schopnosti a 10) tzv. pracovní rekondaci (to pouze, jde-li o invaliditu

prvního či druhého stupně), tedy doporučení stran vhodného druhu práce, kterou je pojištěnec schopen při svém zdravotním postižení vykonávat (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 6. 2012, č. j. 4 Ads 19/2012-18).

17. V posuzované věci si soud vyžádal shora specifikovaný posudek, který dospěl ke zcela identickým závěrům jako posudkový lékař Institutu posuzování zdravotního stavu. Z jeho obsahu vyplývá, že posudková komise jednala a rozhodovala v řádném složení, za přítomnosti specialisty s odborností neurologie. Podle ustanovení § 16b odstavec 1 zákona o OPSZ, *[p]osudkové komise ministerstva jsou nejméně tříčlenné. Předsedou posudkové komise může být jen lékař. Předseda posudkové komise a tajemník posudkové komise jsou vždy zaměstnanci zařazení k výkonu práce v ministerstvu; tajemník je členem posudkové komise. Dalšími členy posudkové komise jsou odborní lékaři jednotlivých klinických oborů. Podle odstavce 3 téhož ustanovení, posudkový lékař, který je předsedou posudkové komise ministerstva, řídí jednání této komise, určuje její konkrétní složení a rozhoduje o zařazení jednotlivých případů na pořad jednání komise. Jak vyplývá z ustanovení § 16b odstavec 1 a 3 zákona o OPSZ, obsazení posudkové komise lékařem určité odbornosti pro jednotlivá onemocnění nepředepisuje žádný právní předpis a je odpovědností jejího předsedy, jaké lékaře do komise určí. Komise však musí být schopna splnit účel svého zřízení, vyplývající z § 4 odst. 2 citovaného zákona, tedy posoudit zdravotní stav a pracovní schopnost občanů pro účely přezkumného řízení soudního ve věcech důchodového pojištění (...). Jak dovodil Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 15. 4. 2014, č. j. 6 Ads 166/2014 – 30, „byla-li posudková komise Ministerstva práce a sociálních věcí, která zpracovala podkladový posudek o stanovení míry poklesu pracovní schopnosti pro účely posouzení invalidity, složena v souladu s § 16b odst. 1 zákona č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, může být námitka žalobce ohledně účasti lékaře nevhodně zvoleného klinického oboru ve výjimečném případě relevantní pro hodnocení úplnosti a přesvědčivosti posudku, nikoliv však pro úvahy o porušení § 16b odst. 3 citovaného zákona“. V posuzované věci komise byla složena v souladu s § 16b odst. 1 zákona o OPSZ a účel svého zřízení splnila. Odborným lékařem byla posouzena onemocnění žalobkyně, jejichž dopad na žalobkynin zdravotní stav je předmětem sporu.*
18. Posudek má všechny shora uvedené nezbytné náležitosti.
19. Vyžádaný posudek splňuje podmínku úplnosti a přesvědčivosti. Posudková komise se vypořádala se všemi rozhodujícími skutečnostmi a své posudkové závěry náležitě a srozumitelně odůvodnila. Posudek tak nevzbuzuje žádné pochyby. Posudková komise jednak vysvětlila, které postižení je rozhodující příčinou nepříznivého zdravotního stavu žalobkyně. Zdůvodnila taktéž, z jakých důvodů nebylo možné posoudit rozhodující příčinu odlišně (výhodněji pro žalobkyni). Dále vysvětlila, proč byla míra poklesu pracovní schopnosti žalobkyně stanovena v horní hranici procentního rozpětí stanoveného v kapitole XIII., oddílu E, položce 1b přílohy k vyhlášce, i z jakých důvodů dospěla k navýšení procentní míry poklesu pracovní schopnosti ve smyslu § 3 odst. 1 vyhlášky. Dospěla tak k identickým závěrům jako posudkový lékař Institutu posuzování zdravotního stavu.
20. Posudková komise se plně vypořádala se všemi žalobkyní předloženými podklady. Nutno zdůraznit, že přezkum napadeného rozhodnutí a posudků, ze kterých žalovaná vycházela, je limitován datem vydání napadeného rozhodnutí, tedy 14. 3. 2024. Zdravotní dokumentace vztahující se ke zdravotnímu stavu žalobkyně po tomto datu, může být relevantní jen za předpokladu, že svědčí o zdravotním stavu žalobkyně před 14. 3. 2024.
21. Podle § 39 odst. 1 zákona o důchodovém pojištění je pojištěnec *invalidní, jestliže z*

důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu nastal pokles jeho pracovní schopnosti nejméně o 35 %.

22. V otázce posouzení zdravotního stavu žalobkyně vycházel soud zejména z posudku posudkové komise. Žalobkyně nebyla k datu vydání napadeného rozhodnutí invalidní, když její pracovní schopnost poklesla „pouze“ o 30 %. Žalobkyně tedy nesplňuje podmínku invalidity prvního stupně, a rozhodnutí žalované tak odpovídá zdravotnímu stavu žalobkyně.
23. Pokud žalobkyně namítala způsob vedení jednání před posudkovou komisí, pak k tomu soud uvádí, že pro jeho posouzení není samotný průběh jednání před posudkovou komisí rozhodující. Rozhodující je, aby posouzení zdravotního stavu bylo přesvědčivé a úplné. Tato podmínka byla v případě vypracovaného posudku splněna. Tím však soud nechce jakkoliv zlehčovat pocity a příkoří, které žalobkyně může pociťovat. Pokud žalobkyně nesouhlasí s tím, jak bylo jednání vedeno, může využít práva podat stížnost proti nevhodnému chování úředních osob nebo proti postupu správního orgánu, neposkytuje-li tento zákon jiný prostředek ochrany podle § 175 odst. 1 zák. č. 500/2004 Sb., správní řád. Stížnost přitom lze podat písemně, nebo i ústně u žalované.
24. Soud tedy uzavírá, že napadené rozhodnutí není nezákonné. S ohledem na výše uvedené soud žalobu zamítl (§ 78 odst. 7 s. ř. s.).
25. V řízení byla plně procesně úspěšná žalovaná, které však v souladu s § 60 odst. 2 s. ř. s. právo na náhradu nákladů řízení nevzniklo; procesně neúspěšná žalobkyně právo na náhradu nákladů řízení nemá.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku **lze** podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů po doručení tohoto rozhodnutí k Nejvyššímu správnímu soudu v Brně. Podmínkou řízení o kasační stížnosti je povinné zastoupení stěžovatele advokátem, pokud stěžovatel sám nemá vysokoškolské právnické vzdělání.

Ostrava 12. března 2025

JUDr. Zora Šmolková
samosoudkyně